

HADELAND

Ringeriksregionen

HADELAND

Ringeriksregionen

Velkommen til dialogmøte

- Innledning av møtet
 - o Bli kjent – runde rundt bordet
 - o Kort gjennomgang av tidligere prioriteringer (se rapport fra samarbeidsverksted i juni 2023)
- **Hovedtema med arbeidsverksted: Togring Viken vest – de politiske arbeidsoppgavene – hvordan ta tak i dette?**
- Andre tema for kort diskusjon:
 - o Reiseliv og medlemskap i Visit-selskapene – kort informasjon fra hver region om status
 - o «Mulighetsstudie - Bioenergi og sirkulære ressursstrømmer» – kort informasjon om fellesprosjektet som er satt i gang her
 - o Regionene informerer hverandre om status for sin region
 - o Hva kan vi bli bedre til å samarbeide om? Og ønsker for tema til neste dialogmøte den 20. oktober
- Eventuelt

Fra samarbeidsverkstedet 21. juni 2023

Del 3: Forventninger til regionrådskoordinatorene

Deltakerne ble bedt om å konkretisere og prioritere oppgavene de forventet at de to regionkoordinatorene skal gå løs på etter samarbeidsverkstedet.

Prioriteringslista er slik:

1. Felles kollektivsatsing – prosjektorganisering
 - Ordførere og kommunedirektører er styringsgruppe
 - Møte etter Arendalsuka (uke 34/35)
 - Skisse til prosjektorganisering utarbeides og legges fram til diskusjon/bearbeiding
 - Deltakerne setter av en halv dag med lunsj på Luna, Campus Hønefoss
2. Fellesmøter
 - Regionkoordinatorene samarbeider om to fellesmøter i året.
3. Grønn industriutvikling
 - Regionrådskoordinatorene inviterer til et møte med Grønt Fagsenter
4. Forsterket reiselivssamarbeid
 - Regionkoordinatorene inviterer til møte med de to visit-selskapene.

Hva er gjort så langt:

1. Felles kollektivsatsing
 - Togring Viken vest – fase 1 (ferdigstilt 2024)
 - Regional samferdselskonferanse 19.04.2024
2. Fellesmøter
 - Dialogmøter: 7.9.2023 og 26.1.2024
 - Kick off 23.8.24 for Togring Viken vest – fase 2
3. Grønn industriutvikling
 - Innspill til strategi for Grønt fagsenter 16.10.2024
 - Felles prosjekt: Bioenergi og sirkulære ressursstrømmer
 - Grønne og sirkulære næringsutvikling, Workshop på USN 21. mars
4. Forsterket reiselivssamarbeid
 - Visit ØstNorge og Visit Norefjell har samarbeidet i en reisemålsstrategi for Ringeriksregionen
 - Dialog i etterkant av møtet mellom de kommunene i disse regionene som er medlemmer av Visit ØstNorge

Arbeidsverksted: Togring Viken Vest

HADELAND

Ringeriksregionen

Ansvarsfordeling

Kommunikasjons- og påvirkningsarbeidet må gjøres målrettet fra og til riktige aktører. I det følgende er det satt opp ansvarsfordeling for kommunikasjons- og påvirkningsarbeid. En nærmere beskrivelse av de forskjellige aktørene og mottakere som nevnes, er listet opp lenger ned i strategidokumentet.

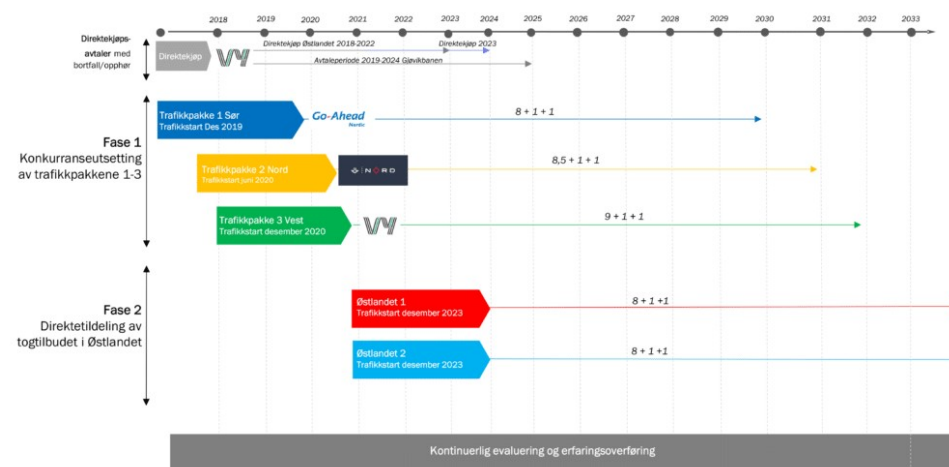
Ansvarsfordeling for ordførere, IPR representantene og gruppeledere i de aktuelle kommunene:

- Fronte prosjektet internt i regionen, slik at alle interessenter arbeider sammen om realisering
- Arbeide innad i egne partier på lokalt, regionalt og mot nasjonalt nivå
- Utpeke én person i hvert IPR med særskilt ansvar for prosjektet
- Etablere samarbeid mellom politisk ledelse i fylkene
- Etablere dialog med politisk ledelse i Samferdselsdepartementet
- Sørgje for at prosjektet blir behandlet som innspill eller muntlig høring i Transport og kommunikasjonskomiteen

Fra strategien:

Endret til 2027

Hovedmålsetningen for fase 2 er at, **samferdselsdepartementet skal innstille for offentlig kjøp av persontransport på togstrekningen i forbindelse med stortingets budsjettprosess i 2026**. Det er de sentrale myndighetene som gjør de politiske og økonomiske prioriteringene som er avgjørende for å oppnå hovedmålsetningen. Strategien her tar derfor utgangspunkt i at hovedmålet oppnås ved påvirkning gjennom sentrale myndigheter.

Trafikkavtaler - Jernbanedirektoratet

HADELAND

Ringeriksregionen

Oppgaver

Oppgave 1: Aktøranalysen

Kommunevis oppgave - gå i par

Hvor viktige er de ulike aktørene for å nå målet med Togring Viken Vest og hvilken relasjon har du/dere til de enkelte aktørene?

- Bruk aktøroversikten
- Bruk skala fra – 5 til + 5 via 0 (+5 svært viktig)
- Bruk samme skala for relasjon (- 5 er en svært dårlig relasjon, 0 er ingen relasjon og + 5 er en svært god relasjon)
- Fyll inn for alle aktører som dere mener er relevante (begge må fylle inn)

Oppgave 2. Deling av aktøroversikter

Lag mest mulig blandede grupper (følg instruks fra prosessleder)

Del aktøroversiktene fra deltakerne:

- Lag en ny aktørliste med de viktigste
- Merk av hvem som har best relasjon til aktøren

Oppgave 3: Tidslinje

Lag en tidslinje på et flippoverark for gruppa

- Se på tiltaksoversikten (strategien eller eget ark)
- Skriv inn de viktigste milepælene (tidspunkter) for at prosjektet skal nå målet
- Skriv inn tiltak, aktør og ansvar.

Heng tidslinja på et ark. En blir stående ved flippoverarket og de øvrige går rundt og ser på andres tidslinjer.

Etter vandring:

Kort oppsummering i egen gruppe med refleksjon om behov for å endre tidslinjen

Oppgave 4. Kommunikasjonsplan

A. Bruk skjema for ulike typer av motkrefter.

- Kategoriser det dere oppfatter som de sterkeste motkreftene i skjemaet.
- Vurder strategi/budskap - er endring av oppfatning mulig eller ikke? I så fall hvordan?

B. Bruk kommunikasjonsplanen.

- Skriv inn de seks viktigste tiltakene og fyll inn i feltene til høyre så langt dere kommer.

HADELAND

Ringeriksregionen

HADELAND

Ringeriksregionen

Bioenergi og sirkulære ressursstrømmer – Status og framdrift

i våre regioner og peke ut nye satsingsområder Målet med prosjektet er:

1. Kartlegge og analysere aktører for å få en samlet status over antall, økonomi og volumer
2. Få en oversikt over hvem som bruker eller kan bruke ulike ressursstrømmer med biomasse som opprinnelse, i hvilket omfang og til hva
3. Belyse mulige synergier mellom aktørene

- **Arbeidspakke 1**- kartlegging: **ReSourcer AS**
Leveranse 15. mai.
- **Arbeidspakke 2** – muligheter: **Green House AS**
Leveranse 15. juni
- **Workshop 1** - bioenergi/fjernvarme/biogass;
Fredag 4. april på Jevnaker/HRA eller
Hønefoss/Vardar/Treklyngen?
- **Workshop 2** – muligheter: Tirsdag 27. mai –
Raufoss eller Gjøvik?
- **Arendalsuka:** Avtale er gjort med Osloregionen.
Thon Hotell Arendal tirsdag 12. august

Bioenergi og sirkulære ressursstrømmer – Status og framdrift

HADELAND

Ringeriksregionen

Fjern- og nærvarmeanlegg i Gjøvikregionen, Hadeland og Ringeriksregionen

Kilde: fjernkontrollen.no

Gjøvikregionen

Kommune	Lokasjon/navn	Operatør	Eier	Råstoff/kilde	Varme	Kjøll	Fjernvarme	Nærvarme	Spillvarme	Installert effe	Lever	Andel bio	Tilknytningspl	EPC	Utslipp
Gjøvik	Biri Senter	Oplandske		Flis	X			X							
Gjøvik	Biri - Skogplanter Østnorge	Oplandske													
Gjøvik	Gjøvik	Eidsiva	Eidsiva Bioenergi AS	Returtreflis	X		X				59 GWh	100 %	Ja		
Vestre Toten	Raufoss	Solør Bioenergi Varme	Solør Bioenergi		X		X			32 MW	26 GWh	82 %	Ja		
Vestre Toten	Raufoss Industripark	Solør Bioenergi Varme	Solør Bioenergi			X				32 MW	37 GWh				
Østre Toten	Lena	Lena Fjernvarme AS	Eidsiva Bioenergi AS	Flis			X				9 GWh	82 %			
Nordre Land	Dokka Biovarme AS						X								
Søndre Land	Varmeveksler/Varmep			Vann				X							

Hadeland

Kommune	Lokasjon/navn	Operatør	Eier	Råstoff/kilde	Varme	Kjøll	Fjernvarme	Nærvarme	Spillvarme	Installert effe	Lever	Andel bio	Tilknytningspl	EPC	Utslipp
Gran	Gran	Solør Bioenergi Varme AS	Solør		X						6 GWh		Ja		
Gran	Strand Unikorn	Forbrenningsanlegg													
Lunner	Harestua	Miljøvarme Hadeland	Miljøvarme VSEB/Gibbe Ene	Flis							5 GWh	99 %			
Lunner	Lunner	Miljøvarme Hadeland													
Jevnaker	Jevnaker	Solør Bioenergi Varme AS	Solør	Flis og bioolje	X	X	X				0,6 GWh			X	

Ringeriksregionen

Kommune	Lokasjon/navn	Operatør	Eier	Råstoff/kilde	Varme	Kjøll	Fjernvarme	Nærvarme	Spillvarme	Installert effe	Lever	Andel bio	Tilknytningspl	EPC	Utslipp
Ringerike	Hønefoss	Vardar Varme AS	Skagerak	Biobrensel	X		X		X		58 GWh	91 %	Ja		
Ringerike	Hønefoss	Vardar Varme AS	Skagerak	Biobrensel		X					3 GWh	0 %			
Ringerike	Spenncon Hensmoen	Bioland	Solør	Prosessvarme											
Ringerik	Sokna	Bioland	Solør	Flis				X							
Ringerike	Haugsbjøgd	Bioland	Solør	Flis				X							
Ringerike	Austjord	Bioland	Solør	Flis				X							
Ringerike		Nære	Ringeriks-Kraft	Bergvarme											
Hole	Helgelandsmoen	Solør Bioenergi Varme AS	Solør			X					4 GWh				
Modum	Midtnett Nærvarme AS?	?	?					X							
Modum	Felleskjøpet Agri	Forbrenningsanlegg													
Krødsherad	Kryllingheimen?	?	?					X							
Jevnaker	Jevnaker	Solør Bioenergi Varme AS	Solør	Flis og bioolje	X	X	X				0,6 GWh			X	

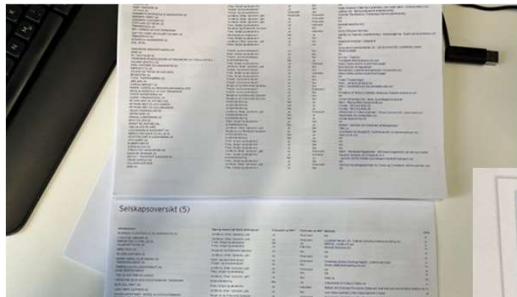
HADELAND

Ringeriksregionen

Bioenergi og sirkulære ressursstrømmer – Status og framdrift

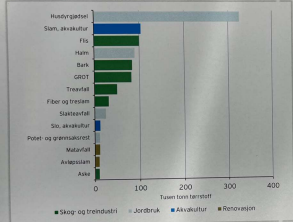
ARBEIDSPAKKE 1 – SELSKAPER, KILDER/MENGDER KART PR.KOMMUNE

ARBEIDSPAKKE 2 – VERDIPYRAMIDE OG IDENTIFISERE MYLIGE HUBER/KLYNGER

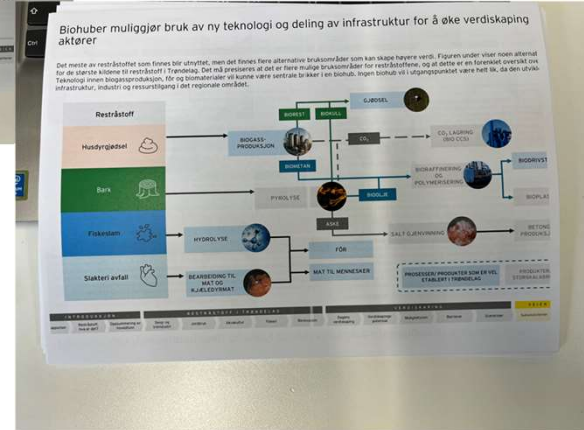
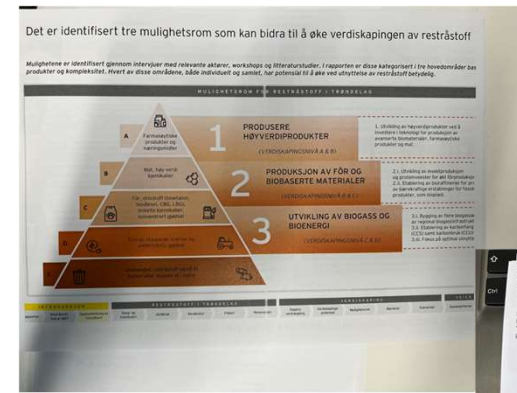
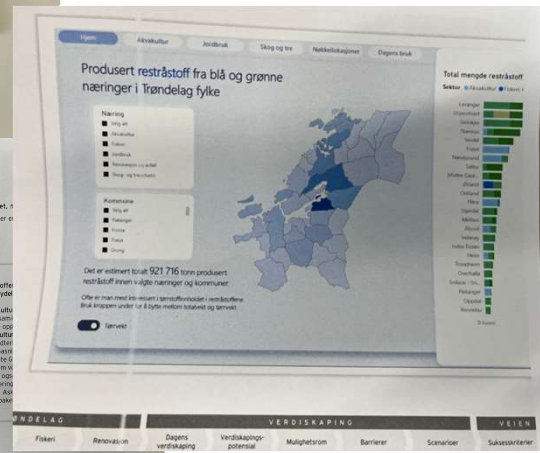

Husdyrgjødsel utgjør den desidert største andelen av restråstoff

Kartlegging viser mange kilder til restråstoff i Trøndelag, og at fire hovedkilder utgjør ca. 60% av det totale ressursgrunnlaget. Det er kartlagt 20 typer restråstoff med mengde på over 5.000 tonn 15 og de største er vist i figuren under. Figuren viser at det er et videre utvalg av ressurskilder i Trøndelag. Se vedlegg A for forklaring på de forskjellige restråstoffene som er kartlagt.

- Slag fra akvakultur opp i slag. Oppslutt av slag. Slag opp
- Slag fra akvakultur etter oppslutt av slag. Slag opp
- GROI: Slag fra GROI siden 2013, som i tillegg har et stort potensiale, men oppslutt av slag er nødvendig
- Akke og slagg fra akke (slag) i tillegg

Kort informasjon fra begge regionene

HADELAND

Ringeriksregionen

Reiseliv og medlemskap i Visit- selskapene

Arbeidsutkast – ikke vedtatt

Fem strategiske satsingsområder

- Øke oppholdstiden for besøkende
- Redusere klimaavtrykket fra reiselivet
- Øke den reiserelaterte verdiskapningen
- Investere i fellesgoder og infrastruktur

IMPLEMENTERING OG OPPFØLGING

REGIONRÅDET:

- Strategien tas opp til evaluering og oppdateres ved behov

KOMMUNENE:

- Samarbeider med lokale aktører (bl a Visit Øst-Norge og Visit Norefjell) om å etablere reisemålsledelse (destinasjonsledelse)
- Sikrer god medvirkning fra alle interessenter og aktører i lokalsamfunnsutvikling og reisemålsutvikling

DESTINASJONSSKAPENE:

- Er kompetanseaktører på reisemål- og reiselivsutvikling

DELMAÅL OG EFFEKTER

Tabellen beskriver delmål og ønskede effekter på områdene økonomi, bærekraft, sosialt og på velferd for Ringeriksregionen.

Påvirkning	Økonomisk	Bærekraft	Sosialt	Velferd
Beskrivelse	Reisemålsutvikling skal økonomisk bety et bærekraftig, innovativt og konkurransedyktig lokalsamfunn.	Reisemålsutviklingen skal være med på å drive den grønne omstillingen gjennom bærekrafts-sertifisering, grønn mobilitet. Balanse mellom beskyttelse og benyttelse av lokalsamfunnets kultur og natur.	Reisemålsutviklingen skal brukes som inngang til møter mellom mennesker gjennom kultur, kunnskap og innovasjon. Det er i møtet mellom besøkende og innbyggere at nye forståelser oppstår.	Reisemålsutvikling skal bidra til å løfte noen av kommunenes bredere utfordringer gjennom rekreativ (betydning: rekreasjonsgivende) infrastruktur som skaper flere aktivitets-muligheter for innbyggere og besøkende og levende lokalsamfunn.
Effekter	Arbeidsplasser hele året. Økt skatteinngang. Større omdømme-verdi.	Grønn omstilling. Utnyttelse av nye teknologier. Regenerativt reiseliv. (gjenoppbygge og styrke lokalsamfunn gjennom langsiktig forvaltning av natur- og kulturarv)	Sterkere lokale fellesskap. Internasjonalt utsyn. Inkluderende arbeidsplasser.	Gode steder å bo og besøke. Bedre rekreativ infrastruktur.

HADELAND

Reiselivsarbeid i Hadelandsregionen

TETT SAMARBEID MED VISIT ØST-NORGE – ALLE TRE KOMMUNENE ER MEDLEMMER

- Sett fra offentlig hold arbeider vi med de større prosjektene sammen regionalt
 - I tillegg til dialog mot enkeltkommunene og ikke minst reiselivsaktørene i regionen
- Prosjekter man har jobbet sammen om den siste tiden er
 - Sykkelprosjekt – tilgjengeliggjøre sykkelruter både for innbyggere og besøkende
 - Gjennomført test-turer med både nasjonale og internasjonale gjester og turoperatører
 - Laget kart og satt sammen en signatur-rute.
 - Kommunene er sertifisert som Bærekraftig reisemål – omfattende arbeid
 - Ikke tatt dette i bruk i stor grad i markedsføring enda
 - I oppbygging av en Reisemålsledelse som består av representanter fra det offentlige, frivilligheten og reiselivsaktøren i kommunene Jevnaker, Gran, Lunner og Ringerike
- Avtalene med Visit Øst-Norge går ut 31/12-2025. Legger opp til en prosess for å evaluere dagens avtale

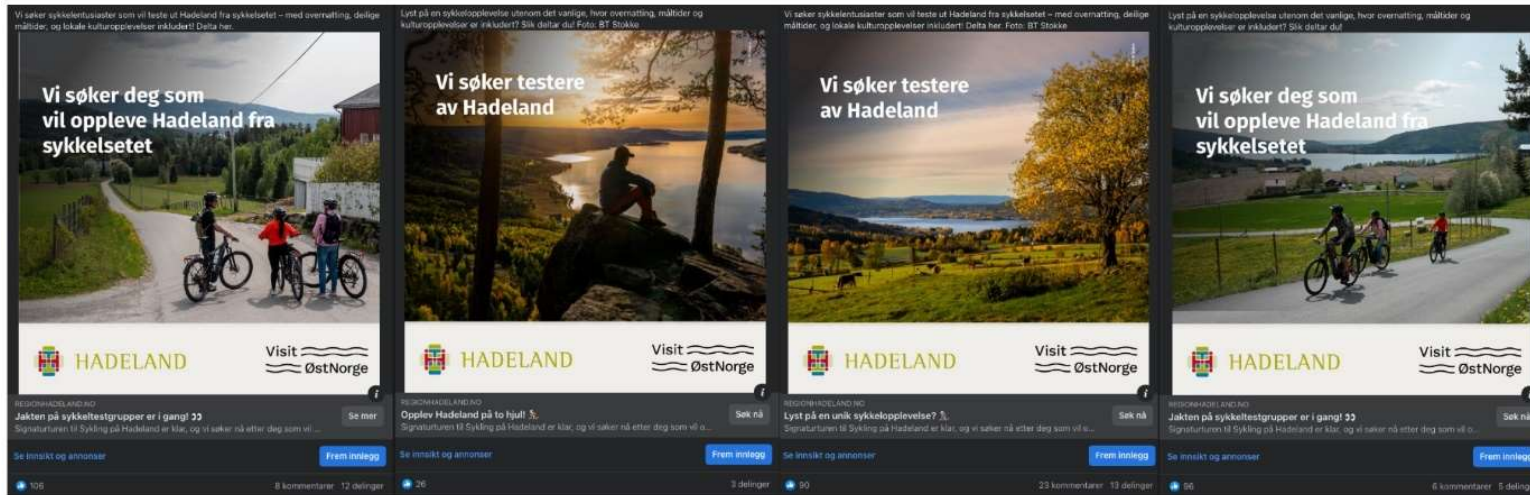
HADELAND

Reiselivsarbeid i Hadelandsregionen

ELLERS MANGE INITIATIVER I REGIONEN

- Arbeid med lokalmat – sett fra ulike innfallsvinkler
 - Mottatt forprosjektmidler fra Akershus fylkeskommune
 - Samarbeider med Matfylket Innlandet
 - Sterke lokalmat-aktører som ønsker å bidra for å dra utviklingen videre
- Bærekraft Hadeland 2030
 - Fase 2 av bærekraftsprosjekt som er satt i gang av Hadelandshagen
 - I overkant av 70 bedrifter som deltar og mange inne reiseliv
 - Dannes en egen reiselivsgruppe som sammen skal arbeide med ulike bærekraftstiltak både hos den enkelte og overordnet

2030
Bærekraft
Hadeland

Et sykkelkart som fremmer regionalt samarbeid

Bilder / IG story fra tur med de
utenlandske turoperatørene:

[https://www.instagram.com/p/
DADk859CXu3/?img_index=5](https://www.instagram.com/p/DADk859CXu3/?img_index=5)

HADELAND

Ringeriksregionen

Neste dialog møte 20. oktober

Vi møtes på Tyrifjord hotell kl. 12.00-15.00

Hva kan vi bli bedre til å samarbeide om?

Tema for neste dialogmøte?